

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADO ES TULAJDONOS: LÓWY B.

minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Éves ára 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Néhány szó a készfizetégről

s a vele kapcsolatos közgazdasági fogalmakról.

IV.

Az uralkodó közfelfogás szerint a pénzverés joga az állam felségjogai közé tartozik. Minthogy pedig a bankjegy hivatva van a forgalomban a pénzt helyettesíteni, annak funkcióját betölteni, ennél fogva kibocsátása szintén regalét képez.

Az állam vagy nem él eme jogával s ekkor területén a bankjegykibocsátás szabad üzletág, vagy él, mely esetben a következő rendszerekkel találkozhatunk: 1. az állam maga alapít bankot s bocsát ki bankjegyeket; 2. az állam valamely magánvállalatnak monopóliumot biztosít a jegykibocsátásra; 3. az állam elvben elismeri a jegykibocsátás szabadságát, de e szabadságát, teljes mérvben csak egy vállalatnak adja meg, a többiek jogát pedig korlátozza.

Hazánkban a bankkegyedáruságnak a 2. pont alatt említett fajtája van jelenleg érvényben. Kombinálódik e rendszer az által, hogy Magyarország és Ausztria az „Osztrák Magyar Bank”-kal azonos tartalmu és tartamu egyezményt kötöttek, melyben a bank egyezményileg meghatározott névértékű és szövegű jegyeit területükön kölcsönösen törvényes fizető eszközzé tették.

Az egyezmény ide vonatkozó 82. cikkje így szól.

„Az osztrák magyar bank szabadalmának idejére az osztrák magyar monarchia mindkét államában kizárólagos joggal bír — a 84. cikk által megszabott határokon belül — önmagára szóló utalványokat, melyek kamatot nem hoznak s a bemutatónak kifizetendők, kiállítani s forgalomba bocsátani.”

Az egyezmény 1910. december 31-én jár le; meghosszabbítása tervbe van véve.

A jegykibocsátás haszna a kibocsátó bankra nézve abban jelentkezik, hogy midőn jegyeit forgalomba hozva kölcsönt ad és vesz, az adott kölcsön után kamatot számít, a vett után ellenben ilyet nem fizet.

Az ily módon előálló haszon azonban csak egy része jövödelmének, mert ehhez hozzá kell számítanunk a fedezet, illetőleg a fedezet egy része időközi hozadékát is.

Mielőtt azonban a jövödelem eme része kialakulásának mikéntjét fejtegetnénk, a fedezet miből álltára vonatkozó nézetek diszkusziójával kell közönségünk türelmét igénybe vennünk.

Az, hogy a banknak a kibocsátott jegyek értéke erejéig fedezettel kell bírnia, kétségen felül áll. Kétségtelen az is, hogy fedezetet nem elégségesek csupán maguk ama követelések, miket a bank a jegyek kibocsátására alkalmas nyújtó kölcsönüzletekből szerez, mert a bank köteleme teljesítésére határidőül a tetszésszerű időben történő bemutatás van megállapítva, miért is, mindig készen kell lennie jegyei

beváltására, ami az így kontemplált fedezettel meg nem történhetnek. Figyelembe kell vennünk ugyanis, 1. hogy a jegyek zöme a forgalomba olyanok kezébe kerül, kik a kibocsátó banknak nem adósaik s akikkel szemben beszámíthatásról szó sem lehet, 2. hogy a kibocsátó bank még azokkal szemben sem élhet beszámíthatással, kik a jegyeket kölcsön véve adósaivá váltak, mert míg a jegyeken alapuló érc követelési jog bármely pillanatban likvid, addig a banknak adósaik ellenében fennálló követelési joga határidőhöz van kötve.

A fedezetre vonatkozó nézetek két csoportba oszthatók: vannak, akik a jegyek beváltását ércfedezet nélkül is biztosítva látják (földbirtok-, értékpapir fedezeti rendszerek), s vannak a kik szerint a jegyek azonnal beválthatással ércfedezet nélkül, avagy legalább is a fedezet jelentékeny részének ércben készletével nélkül nem történhetik meg.

A földbirtok és értékpapir fedezetnek kétségkívül meg van ama óriási előnye, hogy a bennük elhelyezett fedezet gyümölcsösök és így a bank jövödelmét illetőleg a kölcsönök kamatahoz az egész fedezet hozadéka is mint plusz hozzájárul, ámde nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az ilyen fedezet csak fizetőképessé teszi a bankot, de nem biztosítja a jegyek bármikor történő beválthatását.

T Á R C A.

Született gonosztevő.

Hányszor hallja a mindennapi életben is az ember ezt a kifejezést, hogy született gonosztevő. Mennyi meggyőződés, mily bensős megbizonyosodás, sokszor elavultság is van a nyilatkozatban, mikor valakiről azt mondják és használják e szavakat, azoknak legnagyobb része bizonyára nincs is tisztában a szavak értelmével és jelentőségével, az a kis rész pedig, mely tudatosan alkalmazza, a kifejezés alatt bizonyára más ért, mint ami köznyelven forog. A minthogy igaz is. Mert a született gonosztevő megjelölés szakszerű tudomány eredménye, született gonosztevőről beszélni csak tudományos megfigyelés alapján lehet.

E kifejezést a büntető tudományba először a hetekben elhalt s az a tudományos, valamint a művelt nagy világban Lombroso Caesar néven ismert Lévy Károly torinói egyetemi tanár vitte, kiben az antropológikus büntetőjog megállapítóját és a büntetőjog regenerációjának egyik apostolát gyászolja a világ. Pedig Lombroso Caesar nem is volt jogász, hanem orvos; a törvényszéki orvostan tanára a torinói egyetemen. Elelthetése, szaktudománya magyarázza meg épen, hogy ő más szemmel nezte,

figyelte és ítélte meg a különböző embert, mint a büntető tudomány eddigi művelői, a büntető jogászok. Ő csak a bűnös embert látta maga előtt, a ki fennálló törvényekkel ellentétbe jut és a kívül szemben a törvényt alkalmazni kell.

Ő csak az embert, a bűnös embert és embertypusokat figyelte meg, a mint azok központjává lettek felelőségre vont bűncselekményük által a büntető igazságszolgáltatásnak. És ez a megfigyelése merőben különbözött a régi büntetőjogi iskolától és annak eredményét kell vizsgálni, ebből állapítani meg a jogsértés súlyát és veszélyességét és ez alapon szabni ki az arányos büntetést. Az ítékezés tárgya tehát mindenkor a tett és nem a tettes volt.

Lombroso Caesar megfordította a tételt s magát az embert, mint ilyet az átöröklés törvényszerűsége révén született büntetett, esetleg cselekményei által a korábbi fejlődési fokokra való visszaütés (atavizmus) által jelentkező egyént, hajlandóságai szempontjából, bizonyos társadalmi viszonyok központjaként vette vizsgálat alá s e vizsgálat eredményeként mint orvos és természettudós állapította meg típusok szerint a bűnöző embereket. Ki ne hallotta volna híret megfigyelései alapján közrebecsátott alapvető munkájának: a „L' homo delinquentek”, „a bűnös ember”-nek? Bizonyára százan és százan hivatottak és kiválasztottak, hivat-

koznak a munkára, ebből merítik véleményüknek alapját és százan és százan félre magyarázzák vagy meg sem értik a lefektetett elveket. A külső jelek alapján, amint Lombroso saját feljegyzése szerint összesen 609 büntetett koponyáját vizsgálta meg és 1304 élő büntetesen végzett ily célú tanulmányokat s ez alapon foglalta rendszerbe az egyes típusokat: csalhatatlan dogmaként hirdették és vakon elfogadták, hogy az észlelt, ugynevezett elfajulási jelek, a gyilkosoknál és tolvajoknál megfigyelt előre álló állcsont, hátrafutó homlok, a koponyának a közepesnél kisebb terjedelme és képessége, az agyvelő tekervényeinek kisebb száma már típusokat állapítanak meg s vannak született gonosztevők és „alkalmi bűntevők”, a szerint a mint egyeseken ezek a felsorolt külső jelek felismerhetők és rendes, normális emberek, a kiknél nincsenek s csak véletlenül, alkalmilag a bűnre való különös hajlam nélkül jutottak összeütkezésbe a törvénnyel.

A tudomány már rég megállapította, hogy egyes anatómiai és ebből vont lélektani rendellenességek egyenként annyira különbözöltek, hogy ebből típust constataálni nem lehet; a normális, rendes ember fogalma, melyhez Lombroso rendszere viszonyítja a rendellenest, antropológiailag is annyira bizonytalan, nem különben társadalmi osztály felfogás szerint is változó, hogy a született gonosz-

A teljes érfedezeti rendszer mellett teljes biztosíték van az összes forgalomban lévő jegyek beválthatására, a fedezet azonban nem hozván semmit, banknak meg kell elégednie csupán költségei kamatával. Nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy eme rendszer feleslegesen óvatos és turbuzgóságból a banktól szükségtelen áldozatot kíván. Ugyanis, ha igaz is az, hogy a bank összes kibocsátott s még vissza nem folyt jegyei ércben beváltására ígéreténél fogva obligóban van, gyakorlatilag ugyszólván ki van zárva eme kötelessége egyszerre való előállításának lehetősége s ha ez mégis megtörténhetné, az esetre nem szabad felednünk, hogy a jegyek jelentékeny része a bank adósainak kezében van, kiknek rövid lejárata, lehet mondani minden napra esedékes tartozásai, a jegyek meglehetősen nagy értékquantumának naponkénti visszafolyását biztossá teszi. Könnyebb megérthető végett közöljük a következő példát: Ha x jegybank széleskörű hitelműveletei folytán naponta kikölesző három havi lejáratra 100.000 koronát, úgy esedékes is naponta 100.000 korona követelése. Ennélfogva ha be is következnek ama nem várt eset, hogy a bankot jegyeinek ércbe beváltása végett egy napon megrohanának, az esetben is a forgalomban lévő jegyek összértékénél 100.000 koronát kevesebb értékű jegy kerülne beváltásra, miért is ama körülmény, hogy ezen 100.000 korona értékű jegyeknek volt-e érfedezete vagy sem, közömbös volna.

Leghelyesebbnek kell tartanunk ama rendszert, mely érfedezeti alapon áll ugyan, s így módot nyújt a jegyek azonnal beválthatására, emellett azonban nem szalasztja el a fedezet azon részének hozadékát, mely szükséges ugyan mint fedezet a fizetőképesség garantálására, de a beváltó képesség létesítésére felesleges. Hogy a jegytertek mekkora része legyen ércel biztosítva? erre egyszersmindenkorra szó-

ló arányt felállítani nem célszerű, mert az mindig a viszonyoktól a pénzpiac hullámaitól függ. Könnyebb 100 millió korona értékű arannyal 300 millió korona értékű bankjegy forgalmát finanszírozni, mint 1000 millió korona értékű arannyal 3000 millió korona értékű bankjegyet, noha az arány ugyanaz. Azok is, akik az ugynevezett harmadfedezeti rendszer hívei, eme arányt csak minimumnak tekintik s nem kívánják annak minden körülmény között merev alkalmazását.

Hogy az ércel nem fedezett bankjegy forgalom mivel legyen fedezve? — azt felelhetjük, hogy leganjánlatosabb a „bankszerű fedezet“, mely rövid lejáratu, könnyen értékesíthető, banküzlet útján szerzett követelésekből áll s az esetre, ha az érckészlet elégtelenné válnék, képessé teszi a bankot ígérete további megtartására.

Az „Osztrák-Magyar-Bank“ fedezetére nézve alapszabályai 84. cikke akként rendelkezik, hogy:

„A forgalomban lévő bankjegyek teljes összegének legalább kétötöd részben az érckészlet által, ezüstben vagy aranyban, vert pénzben vagy rudakban, a bankjegyforgalom maradvékának pedig, hozzá számítva az elismervény mellett vagy folyó számlára átvett rögtön visszafizetendő idegen pénzeket, bankszerűleg fedezve kell lennie, Bankszerű fedezetül szolgálhatnak: a) az alapszabályok szerint leszámított váltók és értékpapírok, b) az alapszabályok szerint zálogul elfogadott nemesérek, értékpapírok és váltók, c) az alapszabályszerűleg beváltott lejárt értékpapírok és szelvények, d) külföldi piacokra szóló váltók és leszámított közraktárjegyek (warrant).“ Ehhez a tervezet novumként hozzáteszi: „A bank jogositva van a birtokában levő külföldi piacokra szóló váltókat és külföldi jegyeket, ha azok aranyban vagy arannyal egyenértékű valóságos ércértékben fiztendő, legfeljebb 60 millió korona erejéig érckészletébe beszámítani. Hogy

minő valóságos ércértékek tekintendők ebben az értelemben arannyal egyenértékűeknek, azt a főtanács a m. kir. pénzügyminiszteriummal egyetértőleg fogja időnkint megállapítani.

Külföldi piacokra szóló váltók csak az esetben számíthatók be az érckészletbe, ha legfeljebb 3 hó alatt fizetendők és legalább 2. fizetőképességűek ismert kötelezett aláírásával vannak ellátva.“ A bank jelenleg 400 millió kor. értékű ércel nem fedezett bankjegyet bocsáthat ki adómentesen, a tervezett a kontingenst 600 millióra emeli fel. A kontingensen felül kibocsátott jegyek értéke után a bank 5 százalék adót fizet.

Kórházbizottsági gyűlés.

A tapolezai kórházbizottság folyó hó 10-én délután 2 órakor népes értekezletet tartott, melyről már a múlt számunkban néhány sorban beszámoltunk, a teljes és részletes gyűlés lefolyása a következő volt.

Ley József prépost-plébános, elnök megnyitja a gyűlést és jelenti, hogy dr. Szücs Arnold levélelileg a bizottság jegyzői tisztjéről lemondott; elnök felkéri őt határozatának megmáskéntására. Dr. Szücs Arnold kéri a bizottságot, — egyéb elfoglaltságára való tekintettel, — hogy ezen állást mással töltsék be. A bizottság egyhangulag Buday Lajos tanárt választja meg jegyzőnek, ki ezen megválasztott tisztséget elfogadja.

Elnök felkéri az 1910. december hó 3-iki gyűlésből kiküldött biz. tagjait, kik a deveseri kórházat megtekintették, — adják elő az ott szerzett tapasztalataikat és véleményüket. —

Dr. Löke Mór beszámol teljes részletességgel és jelenti, hogy a deveseri kórházat a kiküldött 3 tagu bizottság megsemmisítette mindenre kiterjedő figyelemmel és azt találták, hogy ezen kórház mint a Tapoleza viszonyainak szerintük teljesen megfelel, természetesen némi változtatással, megszerezték a terveket és hozzávaló költségvetést, amit a bizottságnak bemutat. Jelenti, hogy ezen kórház építése 50,000 koronába, (tégla ajándék 10,000 koronát képvisel) berendezés és kerítés 10,000 korona, tehát a deveseri kórház 60,000 koronába került. Ajánlja tehát, hogy ezen értelemben a mi megfelelő alapunkkal a 70,000 koronával — építtessék meg a tapolezai kórház, — ezzel elérhetjük célunkat, mert nekünk jó és egyszerű kórház kell.

Beható eszmeesere után a bizottság elhatározta, hogy ilyen értelemben fog a város képviselőtestületének jelentést tenni; és egyidejűleg ajánlja, hogy a kórházterv 20 agyra és költségvetés

tevő és alkalmi bűnös osztályai, a felállított rendszerek a szaktudomány szerint komoly alappal nem bírnak. Halomradólt ezáltal a megfigyelések tudományos fontossága s a rajuk épített hypothesis is.

A világhírű Lombroso érdeme és dicsősége nem a felállított tétel, hanem az új irány, mely a megfigyelés alapjára alapítottan a bűnös ember egyéniségének vizsgálatára, a büntetés célja és végrehajtásának reformjára s azon társadalmi okok felderítésére vezette a büntetőjog tudomány művelőit, mely korszakot alkotó.

Az egyesítés, az ugynevezett individualizáció, mely a tettes egyéniségéhez és életviszonyaihoz alkalmazza a büntetést, a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának föltételek lefüggesztése, a fiatalok büntet-

tesekre vonatkozó megelőzés jellegű külön törvényhozási rendelkezések s általában a társadalom szerepe, hivatása és kötelessége a patronage intézmény felállításával eredményei Lombroso Caesar tanításainak.

És ha már tudatlanságra vagy ha nem, minden bizonnyal félreismerésre vall is „Született gonosztevő“ ról beszélni, annyit elismerni és beismerni nem szégyen, hogy Lombroso Caesar nélkül fejlődésről, haladásról, a büntetőjog terén nem szólhatnánk. És már maga az, hogy haladtunk, fejlődöttünk érdem, hervadhatlan érdeme Lombroso Caesar munkásságának.

Irta: Nagy Zoltán,
szegedi kir. törv. bíró.

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alaján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetéseket árajánlatot, melyeket készséggel küld a BUDAPESTI KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR Rt. (Bosanyi, Schetrumfői) T. r. sa. c. g. Budapest, X. D. o. ut. 21. s. c. m.

■ Szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

Az Önöknel vett egy vagon trágyát 10 magyar holdon szórattam el. Termett ezen 10 magyar holdon összesen 100 mm. buza, vagyis holdankint 10 mm. buza. Rendes körülmények közt ugyanily területen rendszerint csak 50 mm. buzám termett. A sertés-trágya tehát igen hatásosnak bizonyult. Manily József m. kir. állam. ellenőr, Bpest.

A nekünk szállított száritott sertés-trágya igen jó eredménnyel alkalmazott. Az amerikai szolotelepén holdankint 20 métermagra alkalmasan szórattam a trágyát 50 mm. term. stább. A termés 100 mm. A magyar trágya 50 mm. termésű. A magyar trágya 100 mm. termésű.

elkészítése Keszler Aladár építőmesterre bizassék, ki ezt december végére a bizottságnak átadja.

Elnök továbbá előadja, hogy a kórháznál fontos alapvető dolog az is, hogy az ápolás kikre bizassék; a jelenlevő orvosok egybehangzó nyilatkozata az, hogy ezen célra feltétlenül legezészerűbb a kórházi ápolást *apácákra* bízni. A bizottság tagjai is ezen eszmét magukévé teszik. Ezzel egyidejűleg elnök jelzi, hogy bár nehézségbe fog kissé ütközni ezeknek megszerzése tekintettel arra, hogy kevés az apácza, de szólónak már részben van ígérete, hogy 2—4-et kaphat majd a kórház, ezek lelkiismeretesebben is teljesítik kötelességüket, de még kevesebbe is kerül majd a városnak, mert ellátásuk és ruházatukon kívül más kiadás rájuk nem lenne. Ezirányu további lépések megtételére elnök felkérte, ki e megbízást elfogadja.

Óhajtandónak véli elnök, ha apácák alkalmaztatnak, feltétlenül kívánatos, hogy a főépületben egy alkalmas helyen, kisebb szabásu kápolna is építtessék, kéri a bizottságot, hogy a kórházi terv ilyen értelemben is terveztesse. Határozatott, hogy a tervező építész erre is tekintettel legyen.

Elnök jelenti, hogy a múlt gyűlés határozatához képest e hóban felhívásokat szétküldik a *tapolczai járás községeihez* és egyesekhez, hogy a kórház évi fenntartásához megyei jóváhagyással az évi költségvetésben határidőig — egy bizonyos összeggel hozzájáruljanak. Ezen ívekre a válasz *1911. év január hó 15-ig küldendők be a bizottsághoz*. Elintézésével elnök és jegyző bizattak meg.

Következett a leendő kórház végleges helyének kijelölése, illetve ajánlása.

Dr. Varjas Gábor teljes részletességgel feltejté az okokat arra nézve, hogy a Mogyorósdomb erre a célra nem alkalmas. A fő kellék az, hogy a kórház közel, könnyen hozzáférhető helyen legyen, tekintettel esetleg az éjjeli időben beálló sürgős orvosi segélyre, befűtésre, kutra, ambuláns betegek, télen a nagy zivatarokra, betegeknek kórházba való felszállítására . . . stb., melegen ajánlja a régi reitschul helyét ezen célra.

Elnök, dr. Löke Mór, Marton Gyula s sokan szintén csatlakoznak az indítványhoz. Dr. Szücs Arnold, Vázsonyi Izidor a Mogyorósdombot pártolják. Stephaneck János pedig ajánlja a régi ispánlakot ezen célra. E kérdésben több irányu eszme merült fel, míg végre a megosztott véleményekre való tekintettel egyhangulag határoz-

tatott, hogy tartson a bizottság azonnal helyszíni szemlét. Ennek megtörténte után végérvényesen úgy döntött a bizottság, hogy ajánlani fogja a képviselőtestületnek és a megyének a jelenlevő 4 orvos, mint szakértőknek és bizottságnak is egybehangzó véleménye és ajánlása alapján, hogy a leendő kórház a *seprűszáritó téglalap alakú térségre és az ispánlak bástyájának meghosszabbítása irányában északra a gödrökig, a régi reitschul* egyrésze területre — középre építtessék, úgy, hogy a homlokzat délnek legyen, — mert ez a hely legjobban megfelel a célnak, ez eszöndes és egészséges város rész, azonkívül megszese sines.

A bizottság megbízáshoz képest minden részletre kiterjesztendő jelentését újvra a város képviselőtestületének megteheti.

Adja az Ég ura, hogy ezen nemes eszme megvalósuljon s minél előbb a szenvedő embertársaink a tapolczai kórházban enyhülést találjanak.

A népszámlálók figyelmébe ajánljuk

☛ **töltőtolszarakat** ☛
 Kaphatók Löwy B. könyvkereskedésében.

ÁRA 1 KORONA.

H I R E K.

Megyei gyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 12-én tartott közgyűlésén a közigazgatási bizottság öt helyét a következőkkel töltötte be választás után: Csertán Károly, Eitner Zsigmond, Bogay Máté, dr. Tarányi Ferenc és gróf Batthyány József. A megválasztottak közül csupán dr. Tarányi Ferenc új ember a bizottságban, ő a leköszönt Barcza László helyére jutott be. A nyugdíjazott Víz Géza helyébe I. aljegyző lett Czobor Mátyás, helyébe II. aljegyzőül választották Szeleaszky Nándort, III. oszt. aljegyző lett Cséry Bálint.

Kinevezés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Vetter K. Pál tapolczai m. kir. vincellériskolai tanárt, szőlészeti központi felügyelőt a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba nevezte ki.

Eljegyzés. Oblath Pál, az Oblath Testvérek budapesti nagykereskedő cég tagja, eljegyezte Biró Rózsikát, Biró Ignác leányát, Tapolczáról.

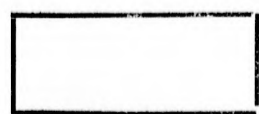
A tapolczai m. kir. vincellériskola tanulóinak évszázó vizsgálata holnap lesz, amelyre az érdeklődő közönséget szívesen látja az igazgatóság.

A Kereskedő Ifjak Egyesületének folyó hó 10-én tartott mulatsága úgy erkölcsileg mint anyagilag sikerült. — A Balatonvendéglő nagytermet leginkább a kereskedő osztály töltötte be. Az estély első pontja dr. Fényes Samu írónak szabad előadása volt *Virág és Szeretlem* cím alatt. Előadónak szép virágos mezbe öltöztetett, úgy a virágos növények eredetére, mint pedig az ember származására vonatkozó előadása még mindig oly hipotesis, amit kevesen fogadnak el, mégis a tettek további fejtegetésénél vezetéses előadást nyújtott, melynek folya-

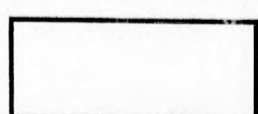
mán a virágos növények fejlődését, a lepkek és több a virágból élő rovarvilág szerepét vázolta a virágok megtermékenyítésében. Majd leírja az ősebert és fejtegeti, hogy abból idők folyamán miként alakult testileg és szelemileg át a mai kor emberévé. Azt hisszük azonban, hogy különösen hölgyeink alig fogják a vonzó és lekötő előadás dacára elhinni, hogy ők ily alakulás folyamán lettek olyanokká amilyenek, bármennyire hízelgett is előadó a hölgyközönségnek, amiért hálás is volt a közönség mert előadót zajos tapsal honorálta. A program második pontját dr. Feuer József szép technikájával és érzéssel előadott hegedűjátéka töltötte be. Schubert: Ave Maria-ját és Mascagninak a Cavalleria rusticana című operájából, majd kíséret mellett népdalokat játszott, hatásosan. Ugyancsak dr. Feuer köz-kívánatra a program végén magyar népdalokat játszott. Nagy tetszéssel fogadott játékát a közönség hálás tapsal jutalmazta. Élénk derűségeket keltett Gróf Jenő, Gabányi az „Öngyilkos” című monológjának ügyes előadásával. Egyik kiemelkedő pontja volt az estélynek Kíller Vilma urleány éneke. Mayerbeer, Ördög Róbert című operából a Kegyelem áriáját, majd Carmenből Habarénát énekelte Grünberger Bella művészi játéku zongora kísérete mellett. Előadó kedves, bájos megjelenése, énekének tiszta, kedves fülbemászó előadása egy perc alatt megbűvölte a hallgatókat. Nem erős, de kedves hanganyagának ügyes modulációi, hangfestése, oly élvezetet nyújtott, hogy bármely nevesebb művésznőnek dicséretére valék. Viharos taps jutalmazta előadását, melyért még néhány magyar dalt is énekelt igazán kedvesen, bájosan. Az előadás után táncra perdült az ifjuság és folyt a jókedvű kivilágos virradtig. Az első négyest 42 pár táncolta. Az est sikere a program ügyes összeállítása az egyesület lelkes vezető elnökének Fuchs Zsigmondnak érdeme, ki lankadatlan kitartással tevékenykedett élen a lelkes rendezőséggel a mulatság érdekében.

A Tapolczai Kereskedő Ifjak Önképző Körének rendezett mulatságán felülfizettek: Dr. Darányi Ignác, Fuchs Zsigmond, Dr. Buzás Dezső 10—10 korona. Dr. Deák Jenő 8 K., N. N., Neményi Geza, Vuk Lajosné, B.-Lábdíhegy Keszler Aladár 5—5 K. Glazer Sándor, Pollák Adolf, Krausz Mór, Szentbékállá, 4—4 korona. Révész Vitál & Weisz, Budapest, Katona József Gyulakeszi, Kemény Mór, Marton Izidor Káptalanfői, Marton Ferenc, Mindszentkálá, Fodor Ének, Krausz László, Monostorapáti, Ungár Samu Kővágóórs, Rabinek Bernát és Testvére, B.-pest, Náray I., Gulács, Id. Lesszner Mór, Takács Kalmán 3—3 korona. Klein Iván, Steiner Imre, Pauk Vilmos. Grosz Dezső, Marton Gyula, Bricht Viktor, Lusztig Ferencz, Kohn Mór, Dr. Hoffmann László, Schweitzer Sándor, Berger Károly, Weisz Dávid, Rosner Mór, Pollák Pál, Preisz Manó, Schütz Sándor, Dr. Berger Sándor, Dr. Kovács Vilmos, N. N., Rechnitzer S. Berger M. Scheller Zoltán, Schmidt Károly, Wien, Rothschild Salamon 2—2 korona. Keszler Jenő, Steiner Zsigmond, Pauk Izidor, Rechnitzer Rezső, Gróf Gyula, Molnár Mór, Aczél Viktor, Steiner Oszkár, N. N. Kovács Józ ef, Gróf Márkus, Gal M. Miksa, André Béla, Fischer Miksa, Forgács Izsó, Spiegel Rezső, Grosz Sándor, Gulács, Spiegel Izsó, Frankl Samu, Barna Emil, Miltenyi Árpád, Kulcsár Ödön, Lóbi Béla, Tolgyassy János, Bonyhád Elemér, Rózsa, Haláp, Freller Adolf 1—1 korona.

Karácsonyra, újvra és egyéb alkalmaakra

AJÁNDÉKKÖNYVEK

Kaphatók és megrendelhetők,

Löwy B.

könyvkereskedésében TAPOLCZA.

A kórházegyesület figyelmébe. Helyi érdekünk javát szolgálja, ha a kórházegyesület a helybeli és talán a járásbeli községek vendéglőiben, kávéházakban gyűjtő perselyeket helyezne el, egy-egy gyufatartó alakjában. Sok fillérből lesz a korona; egy-egy nagyobb kasszát húzó kártyás talán gondolna a Tapolczán felállítandó kórházra is.

Felhívás. Mindazok, akiknél a községi könyvtárból könyv van, a könyvtár rendezése céljából, azokat a hivatalos könyvtár nyitási deje alatt minél előbb adják be.

Nagykanizsa törvényhatóság. Nagykanizsa város már régóta mozgalmat indított, hogy külön törvényhatósági joggal ruháztassék fel. Ez ügyet a képviselőház múlt heti gyűlésen tárgyalta. A közigazgatási bizottság előadója ismertette a város kérelmét, amely után a Ház elfogadta a bizottsági javaslatot és a kérvényt a törvényjavaslat elkészítése és beterjesztése végett kiadta a belügyminiszternek. Így Nagykanizsa város régi óhaja remélhetőleg rövid időn belül teljesedésbe megy.

Nagy birtokeladás. Hertelendy József vindornyalaki birtokát 400.000 koronáért megvette a nagykanizsai népbank. A birtokot parcellázni fogják.

Új pénztárat Zalában. Csabrendeken a dunaföldvári népbank egíse alatt 100.000 koronával új pénztárat alakult. Az alakuló közgyűlés jövő héten fog megtartatni.

Jótekonyság. A Tapolczai Kath. Jótekonysági Egyesület folyó hó 24-én délután 2 órakor osztja ki ruhaadományát a szegény iskolás gyermekeknek a rom. kath. kisdudóvóban.

Pótvásár Keszthelyen. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter engedélyével Keszthelyen folyó év december 22-én állatfelhajtással pótvásár fog tartatni. A tapolczai októberi vásár helyett is lehetett volna pótvásárt kérni, mert mint tudjuk, alig volt vásár.

Az OMKE. tapolczai körzetének közgyűlése. Múlt vasárnap tartotta az OMKE. tapolczai körzete első évi rendes közgyűlést, Berger Manó elnök vezetése mellett. A titkár és pénztáros jelentéseiből tudjuk, hogy a körzet tagjai rövid egy év alatt 30-ról 81-re szaporodtak; ami a körzet erősödésének tanúsága. Habár a körzet eddig látható eredményt nem mutat fel, de jövő működésére sok oly munkát veit fel, ami nem csak az egyesület, hanem a köz érdekét lesz hivatva szolgálja. A közgyűlés egyik megüresedett választmányi tagságra Weisz Dávidot választotta.

A balatonai nagy vitorlás verseny. Igen nagyszabásúnak ígerkezik és külföldön már eddig is igen nagy érdeklődést keltett az a nagy vitorlás-verseny, amelyet a Balaton Klub 1911-ben a Balatonon rendez. A nemzetközi regattaversenyre az előkész. ületeket serényen folytatja Szechenyi Emil gróf, a Balaton Klub elnöke. A regatta célja az, hogy a szép vitorlás sportot, mely a Balatonon hanyatlásnak indult, ismét föllendítse és megkedveltesse. A versenyre már nagyobb díj van biztosítva, közöttük egy vandordíj, a balatonai viszonyoknak leginkább megfelelő vitorlás yachtkóra.

F O G O R V O S.

VELLNER GYULA

veszprémi fogorvos
folyó hó 20-án Tapolczán lesz.
Az Eibeschütz szállodában rendel. Kéri a közönséget, hogy aki szolgálatait igénybe óhajtja venni az már

20 és 21-én jelentkeztek.

Tanítók üdülő telepe. Az orsz. izr. tanítóegyesület még 1904-ben elhatározta, hogy a Balaton mellett üdülő telepet létesít. A telep helyül Keszthelyt választották. 26.000 koronáért házat vettek s ezt megfelelően átalakították.

Különös intézkedés. Ezelőtt három-négy héttel oly nagy mértékben lépett fel Tapolczán a kanyaró, hogy pl. a r. kath. elemi iskola I. osztályában 70 tanulóból 35-40 betek volt, nemkülönben a többi osztályban is 10-15 tanuló hiányzott. A betegség gondos ápolás mellett enyhe lefolyású volt, ugyanígyra, hogy a betegek legtöbbször néhány nap alatt felgyógyult és tovább látogatja az iskolát, sőt most már alig van egy-két beteg. Az izr. elemi iskolában pedig a múlt héten lépett fel a betegség, az iskolát be is zárták, azonban a r. k. elemi iskolák bezárása, most midőn a betegség elmúlt, igazán különös intézkedés volna ami sem a tanulók egészségi szempontjából nem indokolt, de meg tanulásbeli haladásukat a legnagyobb szorgalmi időben késlelteti.

Állatvédelem télen. Gondoskodjunk elsősorban munkás állataink s ezek között kivált lovaink védelméről. Patkoltassuk a téli síkos utra éles sarku patkókkal. Jeges ut, havazás esetén, kisebbsítsük a rakományt. Minden tulterhelés, állatkínzás s ez az 1879. évi 40-ik törvényeikk 86. §-a alapján 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható. Ne hagyjuk munkás állatainkat a hidegben betakaratlanul hosszasan vesztegetni, hanem munka után igyekezzünk velük az istállóba. Hűsleges házörzőinket, a láncos kutyákat is vegyük védelmükbe. Tatarozzuk ki télire ólját, hogy szél, hó ne járhasa át a benne meghúzódó állatot, almozunk jól benne s védjük meg lehetőleg kívül is a hidegtől, szalma borítékkal. Segítsünk a téli fagyos világban, a hóval borított területeken eleséghöz alig jutó madarakon is, állítsunk fel számukra védett helyen etető asztalkákat s lassuk el azokat valamely oly olesó, keverék eleséggel, amelyben minden ott megforduló madár-faj fellelhető alkalmas ételt. Jó e ezéla a rosta alj gabona, keverve ólját tartalmazó magvakkal, as. talról lekerült hulladékokkal, hus, szalonna, zsír, fagyú darabkákkal. Vegre, ha állatkínzásnak vagyunk tanui, lépünk közbe s kerjük a kihágót emberséges viselkedésre, amellyel védtelen, panaszkodni nem tudó állatainkkal mint szintén érző lényekkel szemben is tartozunk.

Bakteriummentes természetes ásványvíz

üdít-gyógyvíz. Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztandó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.

Főlerakat: **Molnár Ignác czégnél**
Keszthely.

A legtapasztaltabb orvosok tanácsolják, hogy egészségünk fenntartása érdekében elsősorban a gyomorra ügyeljünk. A ki gyomrát rendben kívánja tartani, tegye szabályvá, hogy minden héten legalább egy bizonyos meghatározott napon, például mind hétfőn vagy mondjuk minden szombaton, reggelizés előtt egy pohár igazi **Ferencz József-keserűvizet** igyék. Ezen régóta bevált természetadta tisztító-gyógyvíznek bámulatos felfrissítő hatása van nemcsak emésztőszerveinkre, hanem egész lényünkre is. A török császár udvari főorvosa is ezen tulajdonságát becsülte a legjobban, mikor azt írta

róla, hogy „a kitűnő Ferencz József-keserűviz használata különösen kellesmes.”

Vigyázni kell, hogy a kereskedések-mindenkor valódi Ferencz József-keserűvizet kapjunk, mert ez az, melyről a világ minden tájának orvosai és orvostanárai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak.

Telefon Alsólendván. Alsólendváról írják, hogy ott megkezdtek a telefon bevezetési munkálatait. Egyelőre csak négy előfizető akadt és pedig a városháza, szolgabiroóság, a csendőrség és egy takarékpénztár. Magánlelek nem igen jelentkezik, aminek az oka, hogy a postaigazgatóság 120korona költséget számít a telefon bevezetéséért.

Öngyilkosság. Kulcsár Ferencz 26 éves tapolczal lakos folyó hó 14-én édes apjának kisapáti-i hegyen lévő pincéjében öngyilkossági szándékból meglötte magát és azonnal meghalt. Öngyilkosságának oka életuntság.

Tűz Tapolczán. Sűrű egymásutánban kell hírt adnunk a tapolczai tüzesetekről. Folyó hó 14-én éjjel után 1 órakor, eddig ki nem derített okból kigyuladt Szollár Miklós lakatos iparosnak az Arany János-utcában lévő műhelyének szalmás fedele. A tűz a kis épület szalmafedeleit csakhamar elhamvasztotta. A kár biztosítás révén részben megtérül. Tapolczán ez már az idén a 13-ik tüzeset, amelyek mind éjjel után voltak. Valószínű, hogy gyújtogatásból ered ez is mint a többi, sajnos azonban, hogy a gyújtogatót nem sikerül kézre keríteni.

Borhegyi-BORVIZ
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ.
Borhegyi lithiumos borviz,
kiváló nedvhajtó. Sziklából fakadó természetes gyógyásványvíz.
Főelárusító Tapolcza és vidékére:
Tölgyesi János csemege kereskedése.
Naponta friss prágai sonka,
finom felvágottak.
pörkölt kávé,
Sajtkülönlegességek,
Rumok, teák a legolcsóbb árban.

Nyelvében éi a nemzet, Borbély György gimnázium tanár és Borbély Sándor a váci siketnéma intézet igazgatója érdekes munkát ad ki karácsonyra. Ezt a munkát a következő sorokkal ajánlják: A magyar beszédnek színet, zamatját napról-napra rohamos fokozatossággal törli rontja a szólásoknak az újszerűség divatos köntösebe takaródzó idegenségük, hogy ne mondjuk: idétlenségük. E romboló hatás alatt, akinek még megmaradt nyelvünk szépsége iránt egy kis egészséges érzeke, annak kötelessége, hogy a tudatlansággal és nemtörődomséggel szemben védelmére keljen a magyar nyelvnek. Nem mondjuk, hogy mi vagyunk erre első sorban hivatottak. De mindenki hivatott, aki csak egy izületet is védi és megmenti a nyelvnek. Az uton uttélén elbujánzott idegenszerű szólásokból és szerkezetekből néhányat minden különösebb rendszer nélkül, felbukkanásuk sorrendjében tollhegyre tűztünk. Tehát nem a szaktudós mindenre kiterjedő aprólékosságával és kritikai rendszerességével, s nem is a történelmi visszatekintés háttérével világítottuk meg ez u. n. barbarizmusokat, hanem csupán a tanult ember átlagos készségével és meglehetősen épen marad magyar nyelvérzékünk segítségével írtuk meg — az újság számára.

A kórházegyesület figyelmébe. Helyi érdekünk javát szolgálná, ha a kórházegyesület a helybeli és talán a járásbeli községek vendéglőiben, kávéházakban gyűjtő perselyeket helyezne el, egy-egy gyufatartó alakjában. Sok fillérből lesz a korona; egy-egy nagyobb kasszát húzó kártyás talán gondolna a Tapolczán felállítandó kórházra is.

Felhívás. Mindazok, akiknél a községi könyvtárból könyv van, a könyvtár rendezése céljából, azokat a hivatalos könyvtár nyitási deje alatt minél előbb adják be.

Nagykanizsa törvényhatóság. Nagykanizsa város már régóta mozgalmat indított, hogy külön törvényhatósági joggal ruháztassék fel. Ez ügyet a képviselőház mult heti gyűlésén tárgyalta. A közigazgatási bizottság előadója ismertette a város kérelmét, amely után a Ház elfogadta a bizottsági javaslatot és a kérvényt a törvényjavaslat elkészítése és betervezése végett kiadta a belügyminiszternek. Így Nagykanizsa város régi óhajja remélhetőleg rövid időn belül teljesedésbe megy.

Nagy birtokeladás. Hertelendy József vindornyalaki birtokát 400.000 koronaért megvette a nagykanizsai népbank. A birtokot parcellázní fogják.

Új pénzüzet Zalában. Csabrendeken a dunaföldvári népbank égisze alatt 100.000 koronával új pénzüzet alakult. Az alakuló közgyűlés jövő héten fog megtartatni.

Jótékonyág. A Tapolczai Kath. Jótékony Nőegyesület folyó hó 24-én délután 2 órakor osztja ki ruhaadományát a szegény iskolás gyermekeknek a rom. kath. kisdudóvában.

Pótvásár Kesztheiyen. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter engedélyével Keszthelyen folyó év december 22-én állatfelhajtással pótvásár fog tartatni. A tapolczai októberi vásár helyett is lehetett volna pótvásárt kérni, mert mint tudjuk, alig volt vásár.

Az OMKE. tapolczai körzetének közgyűlése. Mult vasárnap tartotta az OMKE. tapolczai körzete első évi rendes közgyűlést, Berger Manó elnök vezetése mellett. A tükör és pénztáros jelentéseiből tudjuk, hogy a körzet tagjai rövid egy év alatt 30 ról 81-re szaporodtak; ami a körzet erősödésének tarusága. Habár a körzet eddig látható eredményt nem mutat fel, de jövő működésére sok oly munkát vett fel, ami nem csak az egyesület, hanem a köz érdekét lesz hivatva szolgálni. A közgyűlés egyik megüresedett választmányi tagsagra Weisz Dávidot választotta.

A balatoni nagy vitorlás verseny. Igen nagyszabásúnak ígerkeznek és külföldön már eddig is igen nagy érdeklődést keltett az a nagy vitorlás-verseny, amelyet a Balatoni Klub 1911-ben a Balatonon rendez. A nemzetközi regattaversenyre az előkészületeket serényen folytatja Szechenyi Emil gróf, a Balaton Klub elnöke. A regatta célja az, hogy a szép vitorlás sportot, mely a Balatonon hanyatlásnak indult, ismét föllendítse és megkedveltesse. A versenyre már nagyobb díj van biztosítva, közöttük egy vandordíj, a balatoni viszonyoknak leginkább megfelelő vitorlás yachtokéra.

FOGORVOS. VELLNER GYULA

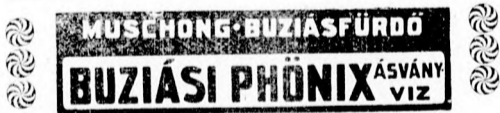
veszprémi fogorvos
folyó hó 20-án Tapolczán lesz.
Az Eibeschtz szállodában rendel. Kéri a közönséget, hogy aki szolgálatait igénybe óhajtja
venni az már

20 és 21-én jelentkezék.

Tanítók üdülő telepe. Az orsz. izr. tanítóegyesület még 1904-ben elhatározta, hogy a Balaton mellett üdülő telepet létesít. A telep helyül Keszthelyt választották. 26.000 koronáért házat vettek s ezt megfelelően átalakítják.

Különös intézkedés. Ezelőtt három-négy héttel oly nagy mértékben lépett fel Tapolczán a kanyaró, hogy pl. a r. kath. elemi iskola I. osztályában 70 tanulóból 35-40 betek volt, nemkülönben a többi osztályban is 10-15 tanuló hiányzott. A betegség gondos ápolás mellett enyhe lefolyású volt, ugyanígyra, hogy a betegek legtöbbje néhány nap alatt felgyógyult és tovább látogatja az iskolát, sőt most már alig van egy-két beteg. Az izr. elemi iskolában pedig a mult héten lépett fel a betegség, az iskolát be is zárták, azonban a r. k. elemi iskolák bezárása, most midőn a betegség elmúlt, igazán különös intézkedés volna ami sem a tanulók egészségi szempontjából nem indokolt, de meg tanulásbeli haladásukat a legnagyobb szorgalmi időben késlelteti.

Állatvédelem télen. Gondoskodjunk első-sorban munkás állataink s ezek között kivált lovaknak védelméről. Patkoltassuk a téli sikos utra éles sarku patkókkal. Jeges ut, havazás esetén, kisebbítsük a rakományt. Minden túlterhelés, állatkínzás s ez az 1879. évi 40-ik törvényeikk 86. §-a alapján 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható. Ne hagyjuk munkás állatainkat a hidegben betakaratlanul hosszasan vesztegelni, hanem munka után igyekezzünk velük az istállóba. Hűségecs hazörzöknket, a láncos kutyákat is vegyük védelmükbe. Tatarozzuk ki telire ólját, hogy szél, hó ne járhasa át a benne meghuzódó állatot, almozunk jól benne s védjük meg lehetőleg kívül is a hidegtől, szalma bori tekkal. Segítsünk a téli fagyos világban, a hóval borított területeken eleséghez alig jutó madarakon is, állítsunk fel számukra védett helyen etető asztalkákat s lassuk el azokat valamely oly olcsó, keverék eleséggel, amelyben minden ott megforduló madár faj fellelheti alkalmas ételt. Jó e célra a rosta alj gabona, keverve olajt tartalmazó magvakkal, as. talról lekerült hulladékokkal, hus, szalonna-, zsír-, faggyu darabkákkal. Vegre, ha állatkínzásnak vagyunk tanúi, lépünk közbe s kérjük a kihágót emberséges viselkedésre, amellyel védetlen, panaszkodni nem tudó állatainkkal mint szinten érző lényekkel szemben is tartozunk.

Bakterium-mentes természetes ásványvíz
üdít-gyógyvíz. üdít-gyógyvíz.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztandó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.

Főlerakat: Molnár Ignác czégnél
Keszthely.

A legtapasztaltabb orvosok tanácsolják, hogy egészségünk fenntartása érdekében elsősorban a gyomorra ügyeljünk. A ki gyomrát rendben kívánja tartani, tegye szabályvá, hogy minden héten legalább egy bizonyos meghatározott napon, például mind hétfőn vagy mondjuk minden szombaton, reggelizés előtt egy pohár igazi **Ferencz József-kescerüvizet** igyék. Ezen régóta bevált természetadta tisztító-gyógyvíznek bámulatos felfrissítő hatása van nemcsak emésztőszerveinkre, hanem egész lényünkre is. A török császár udvari főorvosa is ezen tulajdonságát becsülte a legjobban, mikor azt írta

róla, hogy „a kitünő Ferencz József-kescerüviz használata különösen kellesmes.”

Vigyázni kell, hogy a kereskedések-mindenkor valódi Ferencz József-kescerüvizet kapjunk, mert ez az, melyről a világ minden tájának orvosai és orvostanárai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak.

Telefon Alsólendván. Alsólendváról írják, hogy ott megkezdték a telefon bevezetési munkálatait. Egyelőre csak négy előfizető akadt és pedig a városháza, szolgabiróság, a csendőrség és egy takarékpénztár. Magánfelek nem igen jelentkeznek, aminek az az oka, hogy a postaigazgatóság 120korona költséget számít a telefon bevezetéséért.

Öngyilkosság. Kulcsár Ferencz 26 éves tapolczal lakos folyó hó 14-én édes apjának kispáti-i hegyen lévő pincéjében öngyilkossági szándékból meglötte magát és azonnal meghalt. Öngyilkosságának oka életunttság.

Tűz Tapolczán. Sűrű egymásutánban kell hírt adnunk a tapolczai tüzesetekről. Folyó hó 14-én éjfélt után 1 órakor, eddig ki nem derített okból kigyuladt Szollár Miklós lakatos iparosnak az Arany János-utcában lévő műhelyének szalmás fedele. A tűz a kis épület szalmafedelét csakhamar elhamvasztotta. A kár biztosítás révén részben megtérül. Tapolczán ez már az idén a 13-ik tüzeset, amelyek mind éjfélt után voltak. Valószínű, hogy gyújtogatásból ered ez is mint a többi, sajnos azonban, hogy a gyújtogatót nem sikerül kézre keríteni.

Borhegyi-

BORVIZ

A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ.

Borhegyi lithiumos borviz,
kiváló nedvhajtó. Sziklából fakadó természetes gyógyásványvíz.
Főelarusító Tapolca és vidékére:
Tölgyesi János esemege kereskedése.
Naponta friss prágai sonka,
finom felvágottak,
pörkölt kávé,
Sajtkülönlegességek,
Rumok, teák a legolcsóbb árban.

Nyelvében él a nemzet, Borbély György gimnáziumi tanár és Borbély Sándor a váci siketnéma intézet igazgatója érdekes munkát ad ki karácsonyra. Ezt a munkát a következő sorokkal ajánlják: A magyar beszédnek színét, zamatját napról-napra rohamos fokozatossággal törli rongja a szólamoknak az ujszerűség divatos köntösébe takaródzó idegenségük, hogy ne mondjuk: idétlenségük. E romboló hatás alatt, akinek még megmaradt nyelvünk szépsége iránt egy kis egészséges érzeke, annak kötelessége, hogy a tudatlansággal és nemtörődömséggel szemben védelmére keljen a magyar nyelvnek. Nem mondjuk, hogy mi vagyunk erre első sorban hivatottak. De mindenki hivatott, aki csak egy izületet is védi és megmenti a nyelvnek. Az uton utfélen elburjánzott idegenszerű szólamokból és szerkezetekből néhányat minden különösebb rendszer nélkül, felbukkanásuk sorrendjében tollhegyre tűztünk. Tehát nem a szak tudós mindenre kiterjedő aprólékosságával és kritikai rendszerességével, s nem is a történelmi visszatekintés háttérével világítottuk meg ez u. n. barbarizmusokat, hanem csupán a tanult ember átlagos készségével és meglehetősen épen marad magyar nyelvérzékünk segítségével irtuk meg — az ujság számára.

1911

Ezeket most összegyűjtve könyvekben kiadjuk. Nem tartunk tehát számot sem a rendszerség, sem a tökéletesség elismerésére. De talán éppen ezért lehet több reményünk, hogy közelebb férközhessünk a tágabb körű olvasóközönség érdeklődéséhez. Mert nem a nyelvzugokig beható szaktudós farsztó ösvényein vonszoljuk olvasóinkat, hanem a köznap, hírlapi könnyebb stílus hangján szólunk minden átlagos műveltségű olvasóhoz. Ezért aztán alig is változtattunk az eredeti szövegen. A könyv 8-rét alakban 8-9 ivnyi terjedelemben jelenik meg. Darabja 1 korona; 50 darabtól felfelé 60-60 fillér. A megrendeléseket dec 15-ig lehet megtenni. Zalaegerszeg, Borbély György gimnáziumi tanár.

A posta figyelmeztetése. A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolására és címzésre vonatkozó postai szabályokat megtartja. Különösen szem előtt kell tartani a következőket: 1. Pénzt, ékszert más tárgyakkal egybecsomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagoló papir használható. Vászon vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélkül való zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztezési pontjain pedig pecsétviaszsal lezárni kell. A pecsételéssel vésett pecsétnyomó használható. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek vagy más megkülönböztető jelzésnek (például ifjabb, idősb. özvegy, stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakóhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldeményekre rá kell írni ezenkívül a kerület, utca, házászám, emelet és ajtójelzést. A rendezettség helyének tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható följegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, a cím fatábláscskára, bördarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni, de ha ez nem lehetséges, a cím fatábláscskára, bördarabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papirlapokra irt címeteket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra fölragasztani. Kívánatos, hogy a földadó nevét és lakását, továbbá a címet összes adatait föltüntető papirlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton lévő címet leesné, elveszne vagy pedig olvashatatlanná valnák, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papirlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a földadó saját nevét és lakását a csomagon lévő címet felső részén is kiírtassa. 5. A csomagok tartalmát úgy a címeten, mint a szállítólevélben szabaton és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok, stb.) tartalmazó csomagok címeit, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (például szalonna 2 kilogramm, egy pulyka 3 kilogramm, 2 liter bor, stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Kertész Tódor műipari raktára Budapest Kristófi-tér nagy képes árjegyzékét ingyen és bementve küldi t. vevőinek a következő tárgyakról: Tarsasjátékok és a játékasztal felhők, Fri bel és slédj játékok. Játékszerek kis fiúknak és leányoknak csillogó karácsonyladisz. Szobatorna eszközök. Keresztyák. Téli sportcikkék, szánkók, rődi, ski teli sportöltözék, Vívóeszközök. Vadászkelekek, revolverek, nasztó pisztoly 3 koronára. Száncengők. Bőráru. Dohányzóeszközök. Bronz, porcellán és japán diszmiáruk, írósztal kelekkek. Finom acél ollók és kések, borotvák, háztartási cikkek. Ebédő asztal kelekkek, trefás tárgyak stb.

NYILT TÉR. *)

SZULTÁN
BOR ÉS DUS
LITHION
FORRÁS

KIVÁLÓ VEGYŐSSZETÉTELŰ

Kapható:
Popper Gyula és Kaszás Soma
fűszer és csemege kereskedő cégnekél
Tapolca.

Hizott sertések eladása.

A vb. néhai **Takács Gyula** hagyatéka csődtömegéhez tartozó a csődleltár 124 t. a. összeirt

6 darab hizott sertést

az ideigl. csődválasztmány javaslatára, a kir. törvényszék 6237/p 1910. sz. felhatalmazása alapján szabadkézből eladom.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy ajánlataikat hozzám írásban, vagy szóval adják be és hogy a vétel létesítése s a megvett sertések átvétele cáljából a

folyó hó 22-én délután 2 óráig kezdődő időben Pa.-szent-Imrén, (Sanyaru pusztán) nálam jelentkezzenek.

Dr. Jámber Márton.

tömegmondok.

Meghívó.

A kapolcsi kölcsönszövetkezet

1911. január 6-án d. u. 2 órakor

tartja alakuló

közgyűlését.

Tárgy:

1. Tisztviselők választása.
2. A tagok pénzügyi helyzetének mikénti fedezése.

Simon Adolf

titkár.

Sándor János

ideiglenes elnök.

Szén eladás.

Alulírottánál állandóan kapható nagyban és kicsinyben valódi finom **poroszszen.**

Hochstädter Lipót.

ELADATNAK!

Eibeschutz Adolf

kávéházában

december 27-ikén

összes székek, asztalok, tükrök, képek, fogasok, billiárdasztalok, ágyak, ágybetétek, éjjeli-szekrények és kávéházi edények.

5980. tkv. 1910. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolcai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi miszerint a **Veszprémi Takarékpénztárnak, Bolla Antal és neje Eder Lina** raposkai lakosok elleni 240 kor. tőke és jár. **Rotschild Salamon** tapolcai lakosnak pedig 53 kor. 14 fill. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében özv. **Bolla Józsefné sz. Szel Rózsa** raposkai lakos utóajánlata folytán az újabb árverés a tapolcai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén lévő, következő ingatlanokra, úgy mint: 1. a raposkai 33 szjtkvben adosok nevére álló 4 37 hrsz. ház, udvar és kertre 377. 2. a raposkai 324 sz. jtkvben ugyanazok nevére álló I, 246/2 hrsz. gyűrbokor dűllői szántóra 277 korona, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1911. évi január hó 20. napjának délelőtti 10 órája

Raposka községhezához kitűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási áron (utóajánlati) alul el nem adanak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 20 % -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Raposka községhezához betekintethők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcán, 1910. évi dec. hó 1. napján.

Papp, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

Figyelmeztetés! Mint a valódi: Franck:

kávé-pótlék hívét, nem eléggé figyelmeztethetjük t. háziasszony aziránt, hogy a bevásárlásnál óvakodjon attól, hogy utánzatot csuszassanak a kezébe.

Az első pillanatban egész hasonló címkés vagy burkolatu és elnevezésű csomagokkal könnyen megtévesztik, annál is inkább, hogy azok alak, szín és szövevényomlatás tekintetében megtévesztő hasonlósággal vannak előállítva, de azért az utánzat távolról sem rendelkezik azon kiváló tulajdonságokkal és finom minőséggel, a melyre a fogyasztónak tekintettel kell lennie s a melyet tulajdonképpen kíván.

Még csak a főzettel jönnek rá a megtévesztett náziasszonyok a nagy különbségre.

A minden valódi: Franck: csomagra még ládikára felnyomtatott „kávédaráló” gyári jege, védelem az utánzatokkal való kihasználással szemben; ez legyen Önnek is az ismertető jele.

Jó reggeli- és uzsona- vagy vacsora-kávéra bizonyára nagy súlyt fektet s így tehát joggal megkívánja a legjobb minőséget jó pénzért.

ing waer Y 2468, 9:101. V.

Alulírott ajánlkozok úgy helyben mint vidékre is, nagyobb

lakodalmak vagy egyéb ünnepek alkalmával úgy **FŐZÉS** mint **SÜTÉS** munkálatok elvégzésére.

Krausz Benőné

Bacsányi János-utca 24.

Köszén! Saját érdeke a t. fogyasztó közönségnek, hogy jó szénnel fűtsön, amely elsőrendű minőségben,

porosz köszén,

tetszés szerint, darabos, dió vagy kocka alakban ugyszintén **kocsz** is állandóan kapható:

Keszler Jenő

sör- és köszén raktárában Tapolczán.

Ugyanott egy szoba kiadó.

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olesz szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ős-Csanádon (Toronto m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres és sima szőlőoltványok, bor- és csemegé-fajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők,

nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadtnak.

Gyümölcsfa és rózsaoztványokban nagy választék. Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy Veszprém, 1910. szeptember 27.

Tisztelt Uram! Az Önrel rendelt és vásárolt gyökeres szőlővesszővel igen meg vagyunk elégedve, mert úgy gyökere, mint vesszeje kitűnően sikerült és mind jól megérett.

Tisztelettel vagyok
Benkő István.

Látványosság Tapolczán!

Stiglicz Ármín ujonnan átalakított modern óras és ékszer üzlete.

Husz éves üzleti jó hírnevem jó munkát és jó árut biztosít.

STIGLICZ ARMIN

óras és ékszerész.

Értesítés.

Az ujonnan épült és a legnagyobb eleganciával berendezett

István király szálloda Budapest, Podmaniczky-utca 8-ik szám, közvetlen közelében a nyugati pályaudvarnál, **szeptember 22-én megnyilt**

Elsőrangú polgári szálloda 80 szobával berendezése minden kényelemnek megfelel. Főregmentes tiszta szobák. Rézbutor. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték. Lift, fürdők a házban, olvasóterem. Elegáns kávéház. Interurban telefon.

Pallai Miksa tulajdonos.

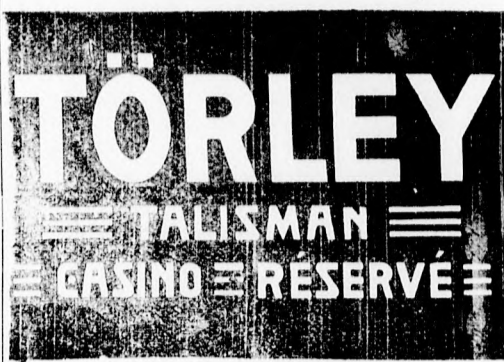
ELADÓ,

egy finom fekete, kitűnő majdnem új

ZONGORA

Bővebbet

Tóth Márinál.

ÉLŐVIRÁG

koszorúk és csokrok

cserepes virágok kaphatók,

KISS ISTVÁN

kertésznél

TAPOLCZA,

a vasúti liget mellett

Bürgner Fülöp pápai lakos a

KISÖRSI HEGYBEN levő

hatszáz harmincz □-öl területű

szőlő és földbirtoka

150 hektó boroscedény, 2 prés és hozzávaló minden pincze eszköz,

szabadkézből, legkedvezőbb áron

ELADÓ.

A venni szándékozók levélileg fordulhatnak a tulajdonoshoz.

ÚJ! ÚJ!
üzletnagyobbitás

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a 10 év óta fennálló czipész műhelyemet a Csébi-féle házból

SAJAT GYARTMANYU

KÉSZ CZIPŐARU ÜZLETTEL

kibővitve, Dr. Fischer Gyula ur házába (a Balatonmelleki Takarékpénztár mellé) helyeztem át.

Raktáron tartok: férfi, női és gyermekcipőket, nagyválaszték chevreau, boxcipőkben kis csizma és házi cipőkben.

Midőn ezt becses tudomásukra hozom, kérem továbbra is szives támogatásukat, amit pontos és lelkismeretes kiszolgálással iparkodni fogok ezentul is kiérdemelni.

Egy jó házból való fiu tanoncznak felvételik.

HAMMER ENDRE

czipész-mester.

Alulírott ajánlok úgy helyben mint vidékre is, nagyobb **lakodalmak vagy egyéb ünnepélyek** alkalmával úgy **FŐZÉS** mint **SÜTÉS** munkálatok elvégzésére.
Krausz Benőné
Bacsányi János-utca 24.

Köszén! Saját érdeke a t. fogyasztó kö-zönségnek, hogy jó szénnel fűtsön, amely elsőrendű minőségben,
porosz köszén, tetszés szerint, darabos, dió vagy kocka alakban ugyszintén **koks** is állandóan kapható:

Keszler Jenő
sör- és köszén raktárában
Tapolczán.

Ugyanott egy szoba kiadó.

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olesz szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkismeretesen vezetett oltványtelephez

Ős-Csanádon (Torontál m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökezes és sima zöldoltványok, bor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökezes szőlővesszők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések őszi és tavaszi szállításra elfogadhatók.

Gyümölcsfa és rózsaoztványokban nagy választék. Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy. Veszprém, 1910. szeptember 27.

Tisztelt Uram! Az Önnél rendelt és vásárolt gyökezes szőlővesszővel igen meg vagyunk elégedve, mert úgy gyökere, mint vesszeje kitűnően sikerült és mind jól megérett.

Tisztelettel vagyok
Benkő István,

Látványosság Tapolczán!

Stiglicz Ármin ujonnan átalakított modern óras és ékszer üzlete.

Husz éves üzleti jó hírnevem jó munkát és jó árut biztosít.

STIGLICZ ÁRMIN
óras és ékszerész.

Értesítés.

Az ujonnan épült és a legnagyobb eleganciával berendezett

István király szálloda
Budapest, Podmaniczky-utca 8-ik szám,
közvetlen közelében a nyugati pályaudvarnál,
szeptember 22-én megnyilt

Elsőrangú polgári szálloda 80 szobával berendezése minden kényelemnek megfelel. Férgetmes tiszta szobák. Rézbutor. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték. Lift, fürdők a házban, olvasóterem. Elegáns kávéház. Interurban telefon.

Pallai Miksa tulajdonos.

ELADÓ,
egy finom fekete, kitűnő
majdnem új
ZONGORA

Bővebbet

Tóth Márinál.

ÉLŐVIRÁG

koszorúk és csokrok
cserepes virágok kaphatók,

KISS ISTVÁN
kertésznél
TAPOLCZA,
a vasúti liget mellett

Bürgner Fülöp pápai lakos a
KISORSI HEGYBEN levő
hatszáz harmincz □-öl területű
szőlő és földbirtoka

150 hektó boroscedény, 2 prés és hozzávaló minden pincze eszköz,
szabadkézből, legkedvezőbb áron
ELADÓ.

A venni szándékozók levéllleg fordulhatnak a tulajdonoshoz.

ÚJ!
üzletnagyobbitás

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a 10 év óta fennálló cipész műhelyemet a Csébi-féle házból

SAJAT GYARTMANYU

KÉSZ CZIPÓARU ÜZLETTEL
kibővitve. Dr. Fischer Gyula ur házába (a Balatonmelletti Takarékpénztár mellé) helyeztem át.

Raktáron tartok: férfi, női és gyermekcipőket, nagyválaszték chevreau, boxcipőkben kis csizma és házi cipőkben. Midőn ezt becses tudomásukra hozom, kérem továbbra is szives támogatásukat, amit pontos és lelkismeretes kiszolgálással iparkodni fogok ezentul is kiérdemelni.

Egy jó házból való fiu tanoncznak felvételik.

HAMMER ENDRE
cipész-mester.